

24.1.2017

Asianumero: D/18/04.07.03/2016
Viite: Kirkkopalvelut ry:n lausuntopyyntö
Asia: Lausunto Kirkkopalvelut ry:lle Yhteisvastuukeräyksen uudistamisesta

Yhteisvastuun keräystoimikunta esittää neljä keskeistä tavoitetta, joiden mukaan yhteisvastuukeräystä pyritään uudistamaan.

- a) *Vahvistaa Yhteisvastuukeräystä koko kirkon yhteisenä vapaaehtoistapahtumana.*
- b) *Optimoida keräystuotto, jotta huono-osaisia niin kehitysmaissa kuin Suomessa kyetään auttamaan mahdollisimman tehokkaasti.*
- c) *Vahvistaa keräystä niin, että keräyksen ja kampanjan diakoniakasvatus – sekä vaikuttamistehtävä toteutuvat mahdollisimman tehokkaina.*
- d) *Lisätä keräyksen houkuttelevuutta niin, että aiempaa suurempi määrä kansalaisia ja yhteisöjä sitoutuu Yhteisvastuuseen.*

Tavoitteet ovat hyviä, kirkon työn ja arvojen kannalta merkityksellisiä. On tärkeää säilyttää Yhteisvastuukeräyksen asema diakonisena vaikuttajana ja kipeiden yhteiskunnallisten ongelmien esiin nostajana.

Yhteisvastuun keräystoimikunta esittää edelleen, että uudistuksen ensimmäinen vaihe toteutetaan kaksivuotisena kokeiluna, jolloin uudistusta seurataan ja arvioidaan erityisen kiinteästi. Kokeilukaudella alkaen 1.9.2017 keräystuotto jakautuisi seuraavasti:

- 60 % kansainväliseen diakoniaan Kirkon Ulkomaanavun katastrofityön kautta,
- 20 % kotimaiseen diakoniaan Kirkon diakoniarahaston kautta,
- 20 % keräävälle seurakunnalle käytettäväksi ensisijaisesti teeman mukaiseen toimintaan.

Kirkkohallituksen täysistunto kannattaa työryhmän ehdotusta Yhteisvastuukeräyksen kaksivuotisesta kokeilusta kaudella 1.9.2017–31.8.2018. Samalla se korostaa kokeiluajan tavoitteiden toteutumista koskevan selvityksen tärkeyttä, jotta keräyksen jatkosuunnitelmiin voidaan ottaa perusteellinen kanta.

Uudistetun tuotonjaon arvioinnissa tulisi kiinnittää huomiota ainakin seuraaviin seikkoihin:

Yhteisvastuukeräyksen tuoton jakautumisessa ehdotetaan Kirkon Ulkomaanavun osuuden säilyvän ennallaan 60 prosentissa. Erilaiset konfliktit, luonnonkatastrofit ja köyhyys aiheuttavat toistuvasti ennennäkemätöntä hätää. Humanitaarista apua tarvitsee YK:n mukaan tällä hetkellä lähes 80 miljoonaa ihmistä. Tutkimusten mukaan ihmiset haluavat auttaa akuutissa hädässä olevia. Ulkomaisen katastrofiapu onkin syytä säilyttää keskeisenä avunsaajana, mutta Yhteisvastuukeräyksen mediakampanjoissa tulisi kiinnittää entistä napakampi tiedotuksellinen huomio tällaisen vastuunkannon mahdollisuuksiin.

Kirkon diakoniarahaston osuutta ehdotetaan nostettavaksi 20 prosenttiin tuotosta aiemman 10 prosentin sijaan. Nämä varat halutaan kohdistaa etenkin vähävaraisille ja katastrofien uhreille kotimaassa. Näin Yhteisvastuukeräyksestä muodostuisi selkeämmin katastrofikeräys sekä ulkomaisiin että kotimaisiin kotimaassa kriiseihin.

Yhteisvastuukeräyksestä on muodostunut merkittävä diakoninen vaikuttaja, jonka avulla on voitu nostaa esiin kätkössä olevia yhteiskunnallisia ongelmia. Yhteisvastuukeräyksen kohteet ja mainoskampanjat ovat onnistuneesti nostaneet marginaalissa olleita ihmisryhmiä yleiseen tietoi-

15.10.2015

suuteen. Tämä yhteiskunnallinen vaikuttamistyö on myös edesauttanut yhteistyötä monien ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Esimerkiksi Omaiset ja -läheiset liitto on saanut Yhteisvastuukeräyksen kautta tukea, joka on tuonut työlle tunnettavuutta ja kasvumahdollisuuksia. Samoin saattohoitoteeman kautta nostettiin keräyksessä esille merkittäväällä tavalla laadukkaan saattohoidon merkitys kuolevan potilaan hoidossa. Yhteisvastuukeräyksen tulee jatkossakin säilyttää diakoninen luonteensa hädän ääripäitä etsivänä ja esiin nostavana. Mikäli yhteisvastuukeräys tulee profiloitumaan entistä selkeämmin katastrofiavuksi, on vaarana menettää keräyksen suoma mahdollisuus nostaa piileviä ja unohdettuja avun kohteita julkiseen keskusteluun.

Uudistuksessa ehdotetaan yhtä pysyvää kumppania, Kirkon diakoniarahastoa. Tähän asti useimmat tahot ovat voineet hakea tukea teeman mukaisiin projekteihin, mikä on tehnyt kirkon työtä tunnetuksi ja luonut merkittäviä yhteistyökumppanuuksia.

Loput 20 prosenttia keräystuotosta ehdotetaan ohjattavaksi keräävän seurakunnan diakoniatyölle ensisijaisesti kyseisen vuoden teeman mukaiseen toimintaan. Varoja voidaan käyttää myös diakonia-avustuksiin. On totta, että paikalliset apukohteet voivat lisätä keräykseen suosiota ja tukea sitä tärkeimpänä diakonisena vapaaehtois kampanjana. Vaarana on kuitenkin, että keräystuotolla korvataan seurakunnan omaan diakoniabudjettiin osoitettuja varoja. On syytä seurata erityisin tarkasti tämän keräystuotto-osuuden paikallista ohjautumista.

Arkkipiispa

Kari Mäkinen

Johtaja

Pekka Rehumäki